

Szerkesztőség:
Teleky-utca 9. sz.

Idő intézendő a lap szellemi
részére vonatkozó minden
közlemény.

Bérmendetlen küldé-
mény nem fogadtatik el.

Kézirat vissza nem adatik.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.
MEGJELEN MINDEN HÉTEN EGYSZER, SZERDÁN.

Szerkesztésért felelős: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott Magyar János
könyvnyomdájában, hová az
előfizetési, hirdetési s egyéb
pénzek, úgy a felszólalások
küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 korona.
Fél évre . . . 3 korona.
1/4 évre . . . 1 korona 50 fl.

Egyes szám ára: 20 fillér

Nyiltér petitsora: 20 fillér

Kategóriák.

— Nehánykor emlékeztünk már lapunkban a rendezett tanácsos bíró városok helyzetéről a közigazgatási független és az autonóm jogok gyakorlását illetően s arról adtunk élő bizonyítékokat, hogy ezen városok mostani szervezete és a közigazgatási keretben jelen beosztása nem kielégítő.

Azon indokokat és specifikus tényeket ezuttal ismételgetni nem akarjuk.

Olvassuk azonban a közigazgatási felhivatalos lapban azt a cikket, ahol a községek rendezéséről levén szó, azt tapasztaljuk, miszerint a „rendezett tanácsos városok jelenlegi szervezete úgy anyagi, mint szellemi érdekek szempontjából nagyon kielégítőnek jelöltetik“

Vagyis azt látjuk, hogy a közigazgatás reformjában a rendezett tanácsos városok autonóm jogaik gyakorlását illetően szépén meghagytak a jelenlegi állapotban.

Ajánlja azonban a felhivatalos lap, hogy a rendezett tanácsos városok és a községek között a nagyobb kiterjedésű és földművelés, vagy bizonyos nagyszabású termelés és iparral foglalkozó községek számára találtassék fel valamely kategória, amely szervezetében ezen kevésbé intelligens, de népességre és vagyonra nézve jelentékeny községek érdekei és anyagi haladásának előmozdítására megfelelő legyen.

Szinte látszik, hogy ez a javaslat valamelyik tudós fővárosi theoretikus zseni fejéből kelt ki.

Hát nem bánjuk mi, ha a községek részére és ezek gazdasági és ipari érdekei fejlesztésére nézve minden alkalom, mód és támogatás megadatik; ha ezek autonóm jogaik érvényesítése céljából a legtágasabb intézkedések megadhatnak; — ám teljék kedve a ja-

vaslatba hozott eszme szerzőjének abban, sőt igaza is legyen, hogy minden vagyoni és gazdasági érdek a törvény és a törvény keretében alkotható szervezkedés által bő tápot nyerjen; hanem abban nem értünk egyet, hogy ezt a kérdést ily módon kell megoldani.

A pusztától kezdve fel a székes-fővárosig minden érdek, minden jogviszony kell, hogy a reformban szabályozva legyen; de ez nem a görög dinnye, avagy filoxera biztosok, sem gulya — vagy méntelep hadnagyok stb. felállításával oldandó meg; hanem egyedül és kizárólag egy tétéles és az ország összes községeinek minden ágazatheli érdekeit, ügyeit, igazgatási szükségleteit tartalmazó közigazgatási törvénykönyvvel.

Ez az első feladat és ennek egységesnek kell lenni.

Ugyancsak evvel kapcsolatban rendszeres eljárási törvényt, közigazgatási bírósági szervezetet kell alkotni és meg kell szüntetni azt a kapkodó kalamitást, amely ma még az illetékességi fórumok kérdésében is teljes zűrzavarban teng — és számtalan ellentmondásra, csodabogár-számba menő intézkedésre, sokszor az anyagi magánjog határozott megértésére vezet, mely nem ritkán alig orvosolható.

Ha ezen anyag kétféle fel van dolgozva, akkor a másik rész sokkal könnyebben és biztosan oldható meg; és elég rossz ime, ha csak a kategóriáktól várandó el az a reform.

Ez is lehet az autonóm jogokra nézve, sőt kell is, és ha kell; akkor mindenesetre új kategóriába kell emelni a rendezett tanácsos városokat és kivenni egyáltalán a községek közül.

Megmondottuk és ma is állítjuk, hogy a rendezett tanácsos városok intelligenciájuk és anyagi érdekeik, ipar és kereskedelmi hivatá-

suknál fogva megérdemlik a saját törvényhatósági jogot.

Ha a kategóriák alkotásáról van szó első helyen, ám legyen; és ha teszik: ezt a rendezett tanácsos városoknak ezen megillető jogba való elhelyezésével kell kezdeni.

A megyegyűlés logerdekesebb pontjáról, a tisztújításról lapunk más helyén megemlékeztünk, e helyen a folyó ügyek néhány jelentékenyebb részéről óhajtunk szólni.

Ezek egyike a sokat emlegetett Jókai jubileum.

Ugy látszik ezt a dolgot némelyek ezéltáztosan fujják nagyra és Somogyot ismét tendenciozusán akkuzálják be a fővárosi lapok és magán szuflőrök útján.

Mi teljesen informálva vagyunk a dologról, ezen tendenciákat is tudjuk, azok forrásait és indokait is ismerjük és kötelességünk szerint leplezetlenül adhatjuk a való tényeket. Nem bujtogatunk és nem takarunk semmit; — megmondjuk a valóságot.

Bizonyos klik és annak elődsi sajtoja jó régen szította már az úszköt bizonyos irányban és leste az első alkalmat, hogy Somogy békéjét felháborítsa. Erre a Jókai-ünnep tárgyalása igen alkalmas anyagnak kínálkozott. És megtörtént az, hogy a fővárosi lapok egy-némelyike ezen malicziózus és hazug információk folytán vezérezikket eresztett meg ellenünk; melyekben a sárga földig leszólják Somogyot, hogy ez „Jókait nem akarja ünnepelni., Tehát ebből lényegében egy szó sem igaz. So” mogyegye közgyűlése már májusban elhatározta, hogy Jókait jubilálja, sőt erre bizottságot is küldött ki; ujjában szinte elhatározta, hogy jubilálja, csakis a diszgyűlés programba vétele és formája tárgyában volt vélemény különbség.

De ez sem áll többől, mint a formalitás kérdéséből; sőt nincs levéve egyáltalán a napirendről ez sem, csakis eszmeesére folyt a gyűlés mily formában lehetségéről. Somssich Pál arcképleplezése ép úgy nem a megyei hivatalos közgyűlésen történt, és senki sem talált benne lenézt; Jankovich Csépan stb. gyűléseken ünnepei-

TÁRCZA

A divat ördöge.

— Csövegés. —

Irta: Mártonffy Imre.

„Ha divatba jönne a mez-nélküli járás, úgy illetleneknek neveznék a nőket, kik ruhában járnak.“

Boesánat hölgyeim! Ezt a paradoxont vagy magyaráni mondva látszólagos képtelenséget egy német író művéből idéztem, nem tőlem való! Azonban valljuk meg őszintén, vajjon nem képes-e mindenre az a zsarnok, kit divat ördögének neveznek és ki párisi trónjáról szabja toilette törvényeit az egész világnak. S nem ezek-e az egyedüli törvények melyeknek kivétel nélkül mindenki engedelmesskedik? Nem az ő műve-e a chinai nő megeseonkitott lába, karaibi nő átyukasztott orezimpája, a botokuda nő lapított koponyája, a maláji nő festett körmei és a masr nő bőrbevé-gásai? Mindezen torzítások az illetők fogalma szerint növelik a szépséget, mert bolygónkon mi sem lehet oly viszonylagos, mint épen a szépség fogalma.

A jöreménység fokának bugyogóttan arszlánja szerint a mi Vénusunk alkalmasint nagyon is karcus lenne; pedig a kaffernők kővér ezipői korántsem térnek el a szépség fogalmától annyira, mint a XVIII. század abroncos szoknyája és a jelen századnak krinolinja, mely újra kísérteni kezd!

Livington egy közép afrikai törzsről tesz említést, melynek női, pálmazsír és agyagból ké-

szült kenőcs segítségével, hajukat gránátos süveggé idomítják. Vajjon e forró égővi izléstelen-ség nem-e a mi kortyaink anyja-e és talán a Fidschi szigetbeliek palma levelei, melyekkel hátukat óvják a mi frakkunk ősapja?

XV-ik Lajos koronáztatása alkalmával a hölgyeknek térdén állva kellett az udvari kocsi-ban helyet foglalniok, nehogy toronymagasságu fejük kárt szenvedjen.

Azonban nem csak a „szépnem“-be bujt a divat ördöge, hanem a férfiakat is elbódítja. „Egy bolond százat csinál“ mondja a közmondás. Az elbizakodott Alkibiades levágta vadászutyájának a farkát, miben ma évezredek után is utánozzák. Navarrai Henrik a nyakán levő anyajegy miatt álszakált hordott és ezáltal lett a Herri quatre megalapítója; a bárgyu Károlynak nem női bajusza és lovagjai az ő kedvéért borotválkoztak. Chacun á son quot a lengyel zsidó ép oly gond-dal hordja vukliját (pojez), mind az indián toll-ékítette fürtörényét. Hogy a katolikus szerzetes rátarós-e környezetére (tonzura) az nem valószínű; de mindenesetre kevesebb gondot szerez neki, min a kínaiak hagyományos üstöke, melynek elvesztése megbesteleteni.

A divat ördögének furcsa szeszélyei vannak, melyekkel az emberiséget gyötéri. A keleti megborítottaltatja fejét és növeszti szakálát, a nyugoti ellenkezőjét teszi és az alkalmailan „hold-világ koponyát“ álhajjal takarja.

A divat ördögének kellekei is különbözök.

Az egyetemi polgár füttykösét forgatja, az arszlán monokliját esipeti szemére (mert a monokli keresztl nem lát), a montenegrói fegyvert hord tüszőjében, a magyar paraszt dohányzacskóját gatyakorczában, pipáját pedig kalapjára

tűzve hordja. A német evőeszközét bőrnadrágjába dugja. — A paraszt menyecske ép oly ügyesen kaczerkodik guzsajával, mint a spanyol donna legyezőjével és az apácza az olvasóval.

„Bolondnak is tetszik a faszabljája.“ A patagoui ép oly kedvtelne hordja vidrabórét, mint a perui punchóját, a görög fuszánállját, az eurpai arszlán fecskéfarkát, s a ezigány piros nad-rágját. A vad, ki meztelenül jár, befosti-testét és elejtett elleneinek fejbőrrel pompázik; a kultúra embere egyenruhát vesz föl és redensillagot aggat magára. Így volt mindig és lesz örökké. A divat ördöge folyvást az emberek fején tánczol, csakhogy minden században más ugrásokat csinál.

A két nem abbeli törekvése, hogy egymásnak tessék, a divat ördögét mindenkor a legaggo-dalmasabb kiesapongásokra készítette. Hogy vajjon az özönviz előtti hölgyek, — mint ma a madagaskáriak, emberfogakból, — plesiosaurus — csontokból készítettek-e maguknak nyaklánczot és hajukat mamuth-zsírral kenték-e, azt nem tudjuk, de a londoni brittisch muzeum egy papyrus tekerese 1700-ból kr. sz. előtt meglehetősen menyiségű szépitőszereket emleget, melyet Ihtaban (Helipolis) divatoztak. Izrael bájos hölgyei a receptet alkalmasint a sivatagba is elvitték magukkal.

A divat ördögével teljes hölgyek pipere vágya ellen az assyrok, perzsák, görögök, zsidók és rómaiak, továbbá Nagy Károly és a középkor szerzetesei hiában farsztozták tüdejüket mert a divat ördögén minden társadalmi és politikai ved-lés nyomtalanul surran át. Még legradikálisabb forradalom se férhetett hozzá. Midőn 1789-ben Franciaországban mindenki elvesztette fejét és a

tettek; de nem külön „diszgyűlésen” . . .
Es maga az indítványozó Roboz István sem akarta és nem értette ezt másképp.

Nos tehát mire való a dolog felfújása? Maliczia a főispán ellen!

Legyenek nyugodtak a tisztelt aknavájó urak, Somogyvármegye ünnepelni fogja Jókait hozzá méltóan és Jókait nem fogja kicsinyelni azt az ünnepelést.

A dolog vége tehát ma is csak az, hogy a közgyűlés Jókait ünnepelése tárgyában végleg sehogyseni határozott, hanem a bizottság van hivatalosan részletre kivételre és ezek szerint egyáltalán nincs kizárva az, hogy Jókait Somogyvármegye az októberi rendes közgyűlésen meg ne koszorozza. Sőt remélhetőleg így is lesz!

A gyűlés érdekesebb tárgyai voltak még Kapotsfy Jenő indítványa a németnyelvű levelezés tárgyában és a debreczeni átirat az főrendiház szervezetének módosítására vonatkozólag.

Mindkettő érdekes vitát provokált kevés elmentmondással a kormánypárti körök részéről; úgy annyira, hogy mindkettőben a két ellenzéki képviselő határozati javaslatai mentek végzésbe.

A többi közel száz tárgyon rohamosan keresztül estek . . . mert hát fél kettőkor kezdődött a bankett. . . Ez az oka, hogy annak a két képviselőnek senki sem akart opponálni, hogy előbb az ebédhez juthassanak.

De az igaz, hogy azok sem akartak egyebet egy kis kötekedésnél, amire az új alispáni ünnepségek közepette éppen jó kedvük akadt.

Azt hisszük a jó akaratú klikk sem vágnál nagyobb követ a könyomatoshoz küldött telegramnak dacára sem és majd csak szép esendesen meg leszünk ezután is.

Ünnepségek. Gyűlés után fél kettőkor Maár Gyula alispán tiszteletére a koronában fényes bankett volt, melyen vagy százötven bizottsági tag vett részt. Az első felköszöntőt Tallián Gyula főispán mondotta „a királyért a köztársaságért, a szabadságért.” Szabó Kálmán Maár Gyula alispánért ivott szép beszédben, mire Maár Gyula felett általános figyelem között nagy tetszéssel fogadva. Az új főjegyző Gabsovits Károlyra Csorba Ede emelt poharat, tőle megszokott lelkes szavakkal; mire ismét Gabsovits Károly felett és a királyi tisztviselőket éltette. Nagy tetszést és általános viharos éljente keltett Kapotsfy Jenő tisztségét három alispánra és ezek közt kiválóan a most is fiatal Csépnán Antalra. Makfalvay humoros tiszteletét a főispán és alispán mint házaspárra, és Czobor Bélára a nőkre (!) szinte élénk tetszést nyertek.

A bankett 3 órakor ért véget; a konyha ezuttal kielégítő volt, a borok igen jók; mert Maár Gyula pincéjéből kerültek ki.

Este a színházban Maár Gyula alispán tiszteletére díszelőadás volt szép közönség részvételével. A „Dolovai nábob leánya” került színre, meglehetősen sikerrel; a darab végén az új alispán arcképét mutatták be egy allegorikus csoporttal, görög tüzfény világításban; darab után a közönség jó része ismét a „Koronába” vonult vacsorálni és a hajnali órákig kedélyesen mulatott sőt táncot is rögtönöztek.

Az összes ünnepségekben a vármegye és város elite közönsége vett részt és Maár Gyula alispán kedves emlékekre tekintheti az iránta nyilvánult ünnepségek rövid, de szép óráit.

Lapunk egy munkatársa tiszteletére alkalmi

rémuralom vérbe mártott szívaesésal törölte el a régi rendszert csakis az 1677-ben alapított és XIV. Lajos által szabaddalmazott divatlap „Mercur Galant” élt túl minden politikai és társadalmi változást. Még nagy Napoleon is meghajolt a divat ördöge előtt és visszahelyezte az uszályt melyet a forradalom levágott.

Mennyit kikétek már az uszály ellen! Ez a tudót rontó kigyó addig fog kuszni az utca porában, míg végre a divat ördöge elűzi, hogy aztán évek múlva ismét megjelenjék.

Hebbel azt mondja: „A divat ördöge rohan előre, míg meg nem akad és ennek következtében vissza kell fordulnia. Nem azért, mintha nem találkoznék elegendő ész-ok az uszály, a légzés ez ellenlábasa ellen, csak hogy az ész-okok leperegenek a divat ördögéről és ép oly kevés hatásuk van, mint Don Quijotte támadásainak a szélmalomok ellen. Sőt a divat ördöge szeszélyesebb és változóbb a nőknél, már pedig a hölgyek a „jóízű” arspárgja előtt mindig nyernek.

Karr Alfons „L’ esprit-jéből egy idézettel végzem hősies balgaságomat, a melylyel lándzsát törtem a divat ördöge ellen: „Ha rendkívüli ragyogású szép ruha léteznék, mely a rut nőt is elragadóvá varázsolná, de melyet csakis a vérpadra vezető uton lehetne fölvenni, azt hiszem, találkozni elég nő, kik tetteik által, arra törekednének, hogy e ruhát hordhassák.”

költeményt szerzett, melyet más rovatban adunk — szíves üdvözlétnél mellett.

Tisztujtás.

Az alispáni és a főjegyzői állások betöltése a folyó hó 7-én tartott törvényhatósági évnegyed- és rendes közgyűlésen megejtetvén alispánunk egyhangulag Gabsovits Károly választott meg. A törvényhatóság tagjai nagy számban jelentek meg s a gyűlés terem díszes közönséggel telt meg, a karzatok szép női közönség által voltak elfoglalva. Általános érdeklődés rokonszenv és ünnepélyesség kinyomata volt a gyűlés és az egyhangu választás aktusának befejezése s illetve kihirdetése nagy lelkesedésben tört ki.

Maár Gyula és Gabsovits Károly uraknak a vármegye két első állására való megválasztása általános meglepéssel és a vármegye közönségével találkoztunk s a közigazgatás érdekét tekintve kétségtelenül helyes.

A közmegelegedés tehát indokolt; de főképpen nyilvánult a meglepés abban is, hogy ezen választások által a szolgálati érdemek iránti elismerés tényét eszelekedte meg a vármegye közönsége.

Maár Gyula alispán a gyűlésen székfoglalása alkalmából Makfalvay Géza tisz. tag üdvözölte s kiváló érdemeit szép szavakkal méltatva beszédében arra kéri, hogy „ne bírságokkal, hanem szeretettel kormányozzon” . . . Maár Gyula alispán meghatározottan köszönte meg a vármegye osztatlan bizalmát s következőleg szövegezték:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A törvényhatósági életben a vármegyei önkormányzat sulypontja a közgyűlésben fekszik ugyan, ezen kívül azonban annak tekintélye, ereje és jogköre az alispáni székhez van fűzve.

És mivel e szerint az alispán nemcsak a tisztárk feje és a közigazgatás vezetője hanem egyzersmind a törvényhatóság képviselője is, kinek kezében összpontosul a vármegyei kormányzata ez okból ezen állás feltételül és kizárólag bizalmi állás és a legnagyobb, legbecesebb kitüntetés, melyet a választás nyújthat.

Ezért hasztalan keresem a szavakat, hogy méltán kifejezhessem végtelen hálamat és köszönetemet azon kegyességért, mellyel igénytelen személyemet megválasztással megisztelték, kitüntető méltóztatott.

Igaz ugyan, hogy közel 28 évi pályafutásomban mindig azon iparkodtam, hogy a várakozásnak tölem telhetőleg megfelelek, a bizalomra méltóvá legyek, de úgy érzem hogy kifejezett tevékenységem és működésem sohasem képezhetette ellenértékét azon sokszoros jóindulatnak, melyben részesülni szerencsém volt.

Annál inkább növeli tehát hálamat, hogy a tek. közönség törekvéseim iránt még akkor is elismeréssel van, midőn az eredmény mögötte maradt a jó szándéku igyekezetem.

Ez az oka tek. közönség, hogy némi aggodalom hatja át lelkemet új állásom elfoglalásakor, valjon tehetőségem arányban áll-e feladatommal, valjon az ifjú egykori lelkesedéséből megőrzött tettvágy pótolthatja-e erőm és képességem fogyatkozásait?

De bátorít azon remény, hogy a tek. közönség, mely bizalmával kitüntetett, egyzersmind kegyes lesz támogatásával is megajándékozoni.

Bátorít azon tudat, hogy munkatársaim, a tisztárk rokonszenvre és ragaszkodásra átkísér új állásomba is.

És bátorít azon meggyőződés, hogy az alant közölgök, névezetesen a jegyzői kar kipróbált kötelesség érzetere és odaadására feltételül számíthatok.

Egyébiránt ismervén a vármegye viszonyait és közszellemét, a munka megbecsülését, addig lesz nekem kedves a kezeimben összpontosított hatáskör, míg az által fokozottabb mérvben leszek képes a közérdeket előmozdítani.

Ehez képest feladatommak tekintendem a jó, gyors és tisztességes közigazgatás áldásait fejleszteni.

Kötelességemnek tartandom szeretett vármegyémet érdekeit mindenkor és minden irányban legjobb erőm tehetőségem szerint önzetlenül szolgálás jogait minden viszonyok közt, úgy felfelé a legnagyobb buzgalommal érvényesíteni és megvédeni.

Hivatásomnak ismerem tisztelni a törvényt, lelkiismeretesen fogantatosítani a törvényes rendelkezéseket, tiszteletben tartani a különböző hatásköröket és éberül őrködni a kötelességek becsületos teljesítése fölött.

Nem mulasztandom el munkásságomat kiterjeszteni a társadalmi élet egyéb köreire, a kulturális vagy gazdasági célokra és más üdvös törekvésekre is.

Szóval legkisebb személy válogatás, tehát szegény és gazdagra való tekintet nélkül, elfogult-

ságot vagy részrehajlást, ellenszenvet vagy kedveskedést félretéve csakis legszentebb meggyőződésem szerint eljárni és a reám bízott vármegyei pécsetet, a hűség és igazság jelképét oly tisztán és oly szeplőtlenül a mint azt átvettem, annak idejében vissza szolgáltatni.

Ez röviden programom.

Ezen érzelmeikkel foglalom el állásomat s a nagy becsü kitüntetés, a kegyesen előlegezett bizalmat ismételt szívólt megköszönve, ajánlom magamat és a tisztárk a tek. közönség kegyeibe, és szeretetébe!

Gabsovits Károly főjegyző székfoglalója szinte igen sikerülte nekem végén a thatóság és a tisztviselő támogatását kérve a terem általános lelkes eljenzéstől rengott.

A megválasztott alispán ezután lakásába vonult s a közgyűlés egy óra tartamra felfüggesztetett, mely idő alatt az új alispánál küldötségek és testületek s magánosok tisztelegtek, ezek között a vármegyei tisztárk Gabsovits Károly új főjegyző vezetése alatt; a kath. klerus Ujváry Ferenczezel élén, a jegyzői kar Káchoh Pál vezetése alatt, a város tanácsa a polgármesterrel, az ev. ref. kerület Szabó Kálmánról vezeive, intézetek, egyletek stb. stb.

A tisztelgések teljes másfélórát vettek igénybe, az alispán mindegyik üdvözlőbeszédre nagy gyakorlatossággal, szeretettel és közől előmozdítását és támogatását ígérve válaszolt.

A tisztujtás hivatalos része és hiv. tisztelgések ezzel befejezték, a gyűlés további folyamáról és ünnepségekről lapunk más rovatában emlékeztünk meg.

HIREK.

— Lapunk múlt heti száma műszaki változás miatt nem jelenhetett meg, — amiért szíves elnézést kérünk.

— **Hivatalvizsgálat.** Tallián Gyula főispán múlt héten a Kaposvári polgármesteri hivatal vizsgálatá meg és pedig egész váratlanul. A vizsgálat, melynél Maár Gyula alispán, Andorka Elek m. ügyész, Bosnyák László árvaszéki elnök, Gabsovits Károly főbíró, Madarász Andor főszámvető Rédey Kálmán m. árvsz. könyvelő, Kérészy Zoltán főispáni titkár vettek részt kiterjedt a városi adminisztráció minden ágára és eredményében általában haladást és rendet konstatait.

— **Rippl-Rónai József** festőművész, mint lapunk utolsó számában már jeleztük, jelenleg Skótszország Hawick városában, a Leaburn nevet viselő kastélyban van. Székely főhadnagy, a fővárosi lapokban a télen sokat emlegetett hírlapíró Londonban maradt el tőle. Rónai jó barátunk s így reméljük: nem találkozik utólag ellenzésével az a körülmény, hogy magán levélnek egyik-másik részét, melyben Londonról ír, s melyben egy gazdag skótnak életműdjéről szeretik tudomást, nyilvánosságra hozzuk — a következőkben: „Fogalmat szerettem ezen óriási városról, — érti Londont — a mely nem kisebb, mint együttvéve Páris, New-York és Berlin. Kődot nem láttam, azonban az épületek gyászban vannak, majdnem feketék, valójánulag a sok gyár füstjétől. A nemzeti képtárban igen szép és nagyművészeti képekre akadnak; — ennek örülnék maig is legjobban, mert olyanokat is találom, melyekről eddig fogalmam sem igen volt. — Annyi bizonyos, hogy az angolban sok a vele született elegancia; kezdetben kellemetlen az emberre, hogy nagyon takarékoskodnak a szavakkal . . . Csütörtökön este elindultam Londonból Hawickba; ide érkeztem másnap reggel 6 órakor, — Leaburn-birtokosa az én skótom, — a kinek vendége vagyok. Ot Watson-nak hívják. Nagy posztógyára van Hawickban . . . nagyurasan élnek. Azt rögtön észre lehet venni, hogy kevés a férfi; mert csupa nő népséget látok, — van itt négy leány és két fiu, az anya és az apa, és mindig sok női vendég. Az időt, úgy látszik, leginkább lakmározással és főleg sok, testedző labda — játékkal töltik, . . . a nők mulatságból zenélnék is, vagy képeket másolgatnak, kevés alapossgággal rendkívül sok rossz dolgot produkálnak . . . Reggel, nyolc órakor kelünk, egész fürdőt vesz mindenki . . . kilencez órakor van az első reggeli (Brekfesztnek hívják); legalább 30 fele van az asztalon: hideg, meleg, tej, tojás, tea, sonka, hal, skót ételek, — én el sem tudom mind számlálni, annyi minden; de neki is esnek, mint a filrások; lenyelnek mindent, óriási étvágyuk van. Igaz, hogy a levegő rendkívül erős, minthogy a vidék elég magas hegyektől van körülvéve. Nagyon egészséges, szép vidék; a házak mind szürkék, mint a vadgalamb.

— Reggeli után — úgy látszik — mindenki tesz-vesz valamit: leginkább leveleket írnak . . . Később, 1 órakor jön a második reggeli: ismét rémítő sok minden, de már más, vastagabb harapásra méltó dolgok, szeszitalokkal. Az egész délutánt lapdázással töltik el, s ebben én is

részt vesz

. . . stb.

— A

tárgyában

sága folyó

közgyűlés

meghívók

Az érdekl

baküldöt

mutakozó

jegyzetek

hogy azt

Ellemér ki

jához bok

— A

nya folyó

ház kis t

elnöksége

elnök vez

merkedtet

nem telje

— A

lik meg i

tanonoz é

közönség

Különös

és a m.

portja, us

nak csino

9 órakor

rul, miké

Ajánljuk

mébe.

—

mából f.

tetik, vill

egész év

hajlandó

dozat ár

—

tották s

távidai

helyezke

azonban

hoz képi

semminé

—

két hete

veszprér

lován h

Freystad

—

lebb a r

latot tet

a homv

e czele

gyűlésen

legköze

boosáta

költsége

amennyi

év folya

—

ház szo

tulajdon

sertés é

szomsz

gott. A

pálínka

veszély

épülete

tűz elég

tűzöltö

nult és

gőségge

munkás

mindaz

nyok le

—

házban

sertés-é

közöns

meg a

sága k

azt az

ajánlj

szalmá

nak e

másik

nincs

jó lesz

tűz ok

hogy r

—

iskola

iratás

Az in

sítások

—

hiánya

A mi

ize ser

ha rek

részt vesznek... Este pompás ebéd. Brilliant... stb."

— **A Casino részvénytársaság megalakítása** tárgyában a kaposvári Nemzeti Casino igazgatósága folyó évi augusztus 6. napjára rendkívüli közgyűlést hívott egybe. A közgyűlésre szóló meghívók a Casino tagjainak már szétküldtek. Az érdeklődés a Casino részvénytársaság iránt a beküldött aláírásokból következtetve — élénknek mutatkozik. A kik az aláírási ívön részvényeket jegyeztek és ivaikat be nem küldték, fölköretnek, hogy azt folyó évi augusztus 4. napjáig dr. Sánta Elemér kir. alügyész urhoz, mint a Casino titkárához elküldeni sziveskedjenek.

— **A kaposvári jótékony nőegylet választmánya** folyó hó 8-án délután négy órakor a megyeház kis termében ülést tartott. Ez alkalommal az elnökséget Pallavicini Edéné ögrófné diszelnök vezette s a választmányi tagokkal megismerkedett. Az ülésen a választmányi tagjai majdnem teljes számban részt vettek.

— **Az iparoskiállítás, mely f. hó 13-án.** nyílik meg igen érdekesnek ígérkezik. Sok iparostanoncz és iparos segéd lép ki készítményeivel a közönség elé is igen ügyes dolgokat produkál. Különös figyelmet érdemel Peterka butorgyáros és a m. államvasutak helybeli műhelyének csoportja, ugy Borovitz és Horváth agyagáru gyárának csinos kiállítása. A kiállítás vasárnap délelőtt 9 órakor nyitattik meg és aug. 20-án délután zárul, mikor a jutalmak kiadása is sorra kerül. Ajánljuk a gazdag kiállítást közönségünk figyelmébe.

— **Népünnep.** Az iparkiallítás bezárása alkalmából f. hó 20-án a sétaterén népünnep tervezetik, villamos világitással rendeztetik be, mely az egész évad alatt fenmaradna, ha Somogyi Károly hajlandó lesz a petroleumos méceseit kevés áldozat árán kimustrálni.

— **A postahivatal helyiségeit** megnagyobbították s pár nap múlva a nagyforgalmu postatáviradai szolgálat kényelmesebb helyiségekben helyezkedhetik el. Az átalakítás és illetve kibővítés azonban még koránsem elég azon nagy forgalomhoz képest, amely Kaposvárott van; de jobb a semminél.

— **Freystädler Jenő** tótvázsonyi nagybirtokost két hete az a baleset érte, hogy mikor a veszprémi vasuti állomáshoz akart két fiatal orosz lován hajtani, ezek uiközben megbokrosodtak, s Freystädler a kocsirol leessén, lábát törte.

— **A barakkorház** ügye talán eljut legközelebb a megoldáshoz, amennyiben a város ajánlatot tett a somogy megyei gazdasági egyesületnek a homvédkaszárnya mellett telek és épületeknek e célra leemlített egyesület f. hó 7-én tartott közgyűlésen ezen ajánlatot elvileg elfogadta. Az ügy legközelebb a képviselő gyűlés határozata alá bocsátatik s ha ez a vételt helybenhagyja, kevés költséggel igen alkalmas kórház lesz felállítható, amennyiben a szükséges berendezések már a múlt év folyamán beszeresztettek.

— **Tüz.** Pénteken délelőtt 11 órakor a város ház szomszédságában levő és Eszterházy hercege tulajdonát képező bérház udvarán egy rozszant sertés ól meggyuladt s a közvetlen mellette levő szomszédos raktár pár percz alatt szinte tüzet fogott. A raktár jelentékeny mennyiségű spiritusz, pálinka és petroleummal volt tele s így meglehetősen veszély fenyegette a többi és összevissza zsufolt épületeket is, minthogy alkalmas déli szél fújt. A tűz elég korán jeleztetett a közeli városház és tűzoltó őrségen s a tűzoltóság csakhamar kivonult és derekasan lokalizálta a tüzet. Kiváló buzgósággal és értelemmel dolgoztak a derék vasuti munkások s dicséretet érdemelnek. Ismét láttuk mindazáltal azt, hogy telefon jelzésre és viztartányok létesítésére feltétlen szükség van!

— **Tüz.** A fő utca végén, a Lengyel-féle házban tűz ütött ki szombaton múlt egy hete. Csúpan sertés-ól égett meg ugyan, de az tisztán annak köszönhető, hogy épen semmi szél nem volt, no meg a szorgalmas oltásnak, melyet a ház lakosága kifejtett. És ez elég ok nekünk arra, hogy azt az udvart a városi rendőrkapitány figyelmébe ajánljuk. Az ól ugyanis, mely elégett, a szomszéd szalmás ház közvetlen közelében, majdnem annak eresze alatt volt és van elhelyezve — egy másik óllal egyetemben. Hát, ha a házigazdáknak nincs annyi eszük, hogy onnan eltávolítanák: jó lesz ezt hatóságai uton megselekedni. A tűz oka — mint halljuk — az a régi hogy nóta, hogy mellette a gyerekek pipáztak.

— **A flumei m. kir. kereskedelmi tengerészeti iskola** új tanéve szeptember elsején kezdődik. Beiratások szept. 1-től egész 15-ig eszközölhetők. Az intézetben tandíjat nem fizetnek. Felvilágosításokat szívesen ad az intézet igazgatósága.

— **Az uborka keserű ízét** rendszeren nedvesség hiánya, vagy a napsugaraknak erős hatása okozza. A mig az uborkát árnyékban tartják a levelek, ize sem változik és sohasem keserűdik meg. De ha rekkenő hőség a leveleket leperzseli, és ezek

a gyümölcsöt többé nem védhetik, akkor bekövetkezik a keserűedés is. Hogy ez elkerülhető legyen, gondoskodni kell arról, hogy az uborkák árnyékot kapjanak, s helyes művelés mellett a szükséges vizbe hiányt ne szenvedjenek.

— **Téli hó júliusban.** Svastich Benő zalamegyei főispán vezetése alatt álló kiránduló társaság a hihetlenséggel határos ténynek volt tanuja a tátkai erdőben. Az erdő völgy szorosaiban egész hőtömegre bukkantak s a kerülők azt használták az italok lehűtésére.

— **Balatonfüredi levelezőnk** írja, hogy Blaha Lujza asszony élvezetes estét szerzett csütörtökön múlt egy hete a fürdővendégeknek. Fellépett ugyanis az ottani szinkörben, Follimus „Náni”-jának czimszerepében, s valósággal elragadta a közönséget remek játékaival. A társulat három tagja: Sziklay, Boross és Kiss Pista is megnyerte a hallgatóság tetszését. A művésző megjelenésekor — a szó szoros értelmében — virágos borította el a színpadot, s a gyönyörűbbnél — gyönyörűbb bokréta, csokrok között a még mindig ott időző Vasary herczeg primásé sem hiányzott! — Az előadás 600 forintnyi jövődelmének felosztásáról a vigalmi bizottság úgy határozott, hogy 300 frtot a szintársulat folszegélyezésére, 100 frtot a hírlapírók nyugdíjintézetének, 150 frtot — díjtalan működéséért — a cigány zenekarnak s 50 forintot a balatonvidéki kultúregyesület balatonfüredi fiókjának adományozza.

— **Egy öreg tanító büntette.** Iván János boczföldi nyugalmazott tanító egy csekély dolog miatt összeharagult vejevel, Major Györggyel s szóváltásuk közben az öreg ember oly indulatos lett, hogy a sarokban volt fojszét felkapta s azzal vejenek mellére több oly súlyos csapást mért, hogy az most élet halál közt van.

— **Hymen.** Weisz Adolf kaposvári kereskedő f. hó 2-án tartja esküvőjét Kövesi Klementin kisasszonnyal. A vonatkozó meghívó így szól: Kövesi Armin és neje tisztelettel meghívják Klementin leányuknak Weisz Adolf urral; Weisz Sámuel és neje tisztelettel meghívják Kövesi Klementin kisasszonnyal folyó hó 20-án délután 1 és fél órakor a helybeli izr. templomban tartandó esküvőjére Kaposvár, 1893. augusztus hóban,

— **Tompa Mihály** jeles lírikus költőnk halálának negyedszázados évfordulója alkalmával, múlt hó 30-án, a górmörmegei Hanván, hol a nagy költő prot. lelkész volt, kegyeletes emlékünnepet ültek. Hámos főispán és Bornemisza alispánnal élén az ünnepet részt vett ugyszólván az egész megye. A Kisfaludi-társaságot Lévy József, a Petőfi-társaságot meg Pósa Lajos képviselte. A szomszéd Szabolcs és Borsod megyékből a költő iskolatársai jöttek össze. Képviselve voltak a sáros-pataki, riaszombati és a miskolci főiskolák is. — A kegyeletes ünnepély a szakadó eső dacára a lehető legszebben sikerült s nagy bankettel ért véget.

— **Az adelsbergi barlangba** Schroeckel bécsi vállalat augusztus 14-én kijutazást rendez. A barlang ez alkalommal fényesen lesz kivilágitva. — A külön vonat Fiuméből reggel indul és este érkezik. Menettérít jegy belépő-jeggyel együtt I. oszt. 5.50 frt, II. oszt. 4.50 frt; III. oszt. 3.50 frt.

— **Gyászhir.** Kovács Sebestyén Gyula kméri földbirtokost súlyos csapás érte neje kora elhalálása folytán, mely a fiatal családanya hosszas szenvedéseinek f. hó 4-én vetett végett, hogy mély fájdalomúrt és bánatot nyisson a gyászoló férj és négy szerető gyermek szívében. A sorvasztó betegség végen, aggodalmakban, rettegésben tartotta a derék családót, a csapás váratlan nem volt;... de azért súlyos, kemény és fájdalmas. Sokak részvéte kísérté ki a boldogult hült porait örök nyugalomra... adjon ez némi vigaszt, ha lehet ilyen a gyászoló családnak is.

A gyászjelentés eképen szól: Kovács Sebestyén Gyula a maga, ügy gyermekei: Jólán, Gyula, Margit, Tibor és Ilona, valamint Kaeskovics Géza és neje szül. Szalay Ilona, Kaeskovics Ida és férje Hedy Ernő, Kaeskovics Zoltán és neje szül. Siklóssy Irma nevében, mely fájdalommal jeleni szeretett nejenek, illetve édes anyjuknak, testvérjüknök és sógornőjüknök Kovács Sebestyén Gyuláné szül. Kaeskovics Jolán boldog házasságuk 22-ik, önfelelőző életének 41-ik évében a halotti szentségek ájtatos fölvétele után f. évi aug. hó 4-én délután 2 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. évi aug. 6-án délután 5 órakor fognak a rom. kath. szerzetárszerint Kaposmörében beszenteltetni s onnan Mocsoládra a családi sírboltba átszállíttatni. Az engesztelő szent mise-áldozatok pedig f. évi aug. 7-én reggeli 9 órakor fognak Mocsoládon a család kápolnában és Szt. Benedeken a rom. kath. plebánia-templomban bemutatni. Áldás és béke hamvaikra!

— **Magyar hajók Bécsben.** A magyar magánhajósok eddigéle rendszerint csak Győrig jártak; az idén azonban örventes jelenségek mutatkozik annak, hogy a magyar magánhajók rendszeres forgalomba lépnek Bécsesél. A magyar gőzhajó-

zási társulat hajóin kívül Egenhofer Józsefnek 15 hajója jelent meg a napokban teljes rakományal Bécsben; Guttentag Gusztáv „Nemzet” nevű 1100 tonnás csavargőzőse pedig látványosság számba megy ott. Kétségtelen, hogy a vállalkozó szellem fölledülésében a dévénygyőfi dunaszabályozásnak is nevezetes része van.

— **Helyreigazítás.** A lapunk múlt számának Csarnok rovatában közölt „Egy álmom” cz. költemény utolsó előtti versszakába az a sajtó-hiba csuszott be, hogy az említett vesszak első sorában „lánybetűkkel” helyett „lánybetűkkel” szedtetett.

CSARNOK.

Ünnepi ének.

Magyar honunknak istenáldott földjén
Ah! — hányszor folyt már vérnek özöne,
Nyomort, nyomasztó bánatot e nemzet
Ellenséginek hányszor köszöne!...
Szegény magyar!... Kin-békőbe verve
Mennyit sínyltek drága tagjaid...
Hányszor borult rád, tetszhalottra, lepel!...
— S tán elfeledtek lelked kinyit?...

Nem!... A nemzeteknek élő Istene
Nem úgy teremté magyarnak meg őt.
Hogy le ne rázza rákakott bilincseit,
Hogy szét ne tépje azt a szemfedőt! —
Oh, — volt idő, midőn a dicsőségnek
Szép csillaga ragyogta béd egét,
Midőn e csillag fényét, tündöklését
A többi népek félték, rettegék.

És e nemzet gyászos-fényes multjában
Hүн osztozók a vén Somogy megye:
— Koppány vezérnek véres hajdanától
Él ellenáll, ősi szellem! —
A „Tujgon gölya” szörnyű szárnyacsapásit
Vérezve nyögte másfél századon.
És sirva-sírt, ha dult a nemzet lelkén,
S nyitott sebében a sajtó fájdalom.

Ámde ha harsant harcok trombitája,
Hősként megállva közdött vén Somogy —
Szabadságért, legszentebb ideálért,
Míg ellenség, vagy saját vére fogy!...
Küzdött nemes, szent élvek zászlajánál
S hívek valának mindig érzeti; —
S a csendes béke szép koszorujából
Egy lilomzál most őt illeti;

Halmok a völgyek közt változó vidékin
Kaposnak vize békén csörgedez, —
A pár dalolva szánt, vet, gyomlál arat
S danáját nem zavarja semmi nesz!...
De felujong ma édes örömben,
Dicséri Hunniának Istenét,
Imádvá küldi hálászózatát fel
S büszkén üli meg örömmünnepeit!

Atyát nyert, s hiszi s reméli: jó a tyát,
Hүн szeretőt, Te benne d, férfi ú.
Keszede — ime — van letéve élte,
Rajtad áll, mi szál reá: üdv, — boru? ...
Oh, — zárd szivednek rejtekébe néped,
Mely atyjának téged büszkén nevez,
És legyen büszke rá a tenleked is;
A vén Somogy megyének népe ez!...

Mi ez? ... Tanítlak? Nem, ne ez akartam.
(Feledd lelkennek ezt a szótát!
De, ládd, a szívem úgy rajong e népért!...
Csoda, hogy ajkam ilyen hangot ad? ...)
Nem ezt, nem ezt akartam elrebagni!
Hisz' nem úgy visszhangzik Maár Gyula neve
Balatonról le a Drávaszékig,
Hogy, mire kértem, kérnem kellene! ...

Nem ezt, nem ezt akartam elrebagni.
Az ő érdemi régiek s nagyok,
A szív és elme közös glóriája.
Ő benne már régóta fenragyog.
Nekünk s magyarnak szülte őt hazája:
Magyar és megyénké szive lelkeztül.
Beune a honfi szívnek ideálja,
Somognak édes álma testület.

Nem ezt, nem ezt akartam elmondani...
De áldtak volna meg az istenek,
Hanggal, erőssel, fél világ hogy hallná,
Ajkam mit most csak halkán elrebag;
Mit vélem együtt zeng Somognak népe
— Kéblét dagasztván öröm érzeménye: —
„Hozsanna, férfu, nekéd!” —

Rónai Ödön János.

Szerelem csillaga.

Rab vagyok, rab vagyok, szerelennek rabja,
Boldogító, édes ez az én rabágom,
Mert rozsákból szöve az én rabi lánczom
És te lánczoltál meg vele, kis leányom.
Rab vagyok, szivednek örök rabja lettem,
Szerelem csillaga ragyog én felettem.

Mint őszszel a virág elhervad a siron
Elhervadt szivemben a szomorú bánat
S felvidult a lelkem édes örömben,
Midőn megpillantám mosolygó orczádat.
Hisz olyan gyönyörű orczád mosolygása
Mint piros hajnalban lilom nyílása!

Éleget gyászoltam, letépem a fátyolt...
Szívem mellé tűzön szereltem rózsáját,
Nem száll szivemhez a bus csalóány-ének,
Hallgatom a mezők zengő pacsirtáját
És a büvös bájos pacsirta szó mellett
Dalolok tehozád hűséges szerelmet.

Szerettek angyalom, én kedves Jolánkám!
Mint galamb társát egyedül csak téged,
Sirva lantom húrján forró szerelemmel
Dicsőreim jószágod, dicsőreim szépséged.
Szeress te is engem, ne csald meg a szívem,
Szeress mint én téged, mind a sűrűn híven.

Szerettek Jolánkám! imádvá szerettek
Abrándok közt élek, te vagy eszményképem,
Szerelmem a képnék aranyos rájája
Zöld koszoru rajta pedig reménységem.
Szeress te is engem ne csald meg a szívem,
Szeress mint én téged, mind a sűrűn híven.

Szerettek, szerettek szerető lélekkel
Szerettek violám, szívem gyöngyvirága!
Szerettek a setét sűrűjében is
Ha lealkonyult majd életemnek világa.
Szeress te is engem, ne csald meg a szívem,
Szeress mint én téged, mind a sűrűn híven.

A boldogságot még soha nem ismertem
Szíved kegyelméből megismertem végre.
A szent oltár előtt arcomra borulván
Hála-felházzom száll a csillagos égre.
Te vagy a kápolna, szíved a szent oltár
És a szerelmi dal ajkimon a zsoltár.

Nincs a menyországnak amnyi boldogsága
Mint a mennyi itt van dobogó szívemben
S ezt a boldogságot szenvedésem árán
Ugy-e kis Jolánkám! hogy megérdemlertem?
Oly sokat szenvedtem, a mig azt megértem,
Szenvedtem érte a pokol tüzeiben.

Rab vagyok, rab vagyok, szerelemnek rabja
Aranyos a börtön a melybe zártam,
Ólelő karjaid között, én Jolánkám!
Szerető szívemet majdha elaltattam
Üdvözítő, édes léssen ott az álom
Én gyönyörűséges ragyogó virágom!

Pungor Imre Lajos.

Munkakiállítás.

A kaposvári iparos segédek és tanoncok munkakiállítása f. augusztus hó 13-án nyitják meg; védnöke mélt. Tallián Gyula, Somogy megye főispánja. — Az ideki kiállítás, — a mint azt a rendező bizottsághoz tett eddigi bejelentésekből látjuk s több iparos gazda műhelyének megtekintése után tapasztaljuk, — a mult évinél sokkal nagyobb s imponzansabb lesz. Egyébként ezt már tisztán az a körülmény is magyarázza, hogy ez idén nem csak a tanoncok, hanem a segédek munka-darabait is fogjuk szemlélhetni.

A rendezőségnek tehát már jó előre kellett gondoskodnia alkalmas helyiségről — és gondoskodott is. A mult évben a tanoncok kiállította tárgyak megfértek a városház üléstermében: most ellenben — nagyobb helyre levén szükség, — a polgári leányiskola helyiségeiben állítottak közszemlére.

Buzdítás — és az édem elismerése céljából a legjobb munkák készítőit jutalomban kívánja részesíteni a rendezőség, — a mi természetesen nagyon is méltányos dolog, — nem különben méltányos tehát, hogy a jutalmazáshoz a kiállítást megtekintő közönség is hozzá járuljon. E tekintetben a rendezőség úgy határozott, hogy — eltérőleg, a multtól, a kiállítás ingyen volt megtekinthető, — részben a mostani kiállítók jutalmazására, részben meg magának a kiállítás költségeinek fedezésére végett a közönségtől látogatási díjat szed. A díj csekély: a kiállítás megnyitása napján 30 kr., a következő két napon 20 kr., a még visszalevő öt napon 10 kr.; katonáktól és gyermekektől pedig a kiállítás egész tartama alatt 10 kr.-nyi díj szedetik.

Mult számunkban megemlékeztünk a magyar diszruha garnitúráról, melyet Goitein Armin, az atyja, Goitein Benő, helybeli ékszerész üzletében dolgozó arany-műves segéd fog a kiállításon produkálni. — Izleletül most a többek közt Peterka József asztalos és kárpitos műhelyéből kikerülő kiállítási tárgyakra, melyek már most is — a készítés ideje alatt — megtekinthetők, hívjuk fel előre is az érdeklődők figyelmét. Peterka segédei öt darabot fognak produkálni, olyanokat, melyek — a mint már most látszik — még nagyobb kiállításon is megállnák helyüket: az asztalosok egy fegyver-tartót, szekrényt, egy ebédő és egy író asztalt; a kárpitosok egy pamlagot, a melyet még keveset láttunk Kaposvárott. Az asztalos munkák közt a fegyver-állvány lesz a legszebb; a pamlag meg oly módon készül, hogy az u. n. háta is leereszthető, meg a fiókja is ki lesz húzható, mely ismét egy harmadik pamlagot képezvén, — egyszerre három, szükség esetén hat ember nyugodkodhatik rajta kényelmesen. Zsupán lakatos műhelyében — úgy halljuk — szintén érdekes darabok készülnek.

Szóval az ez évi munkakiállítás érdemes lesz a megtekintésre.

Németh Ignác polgármester, — mint a kiállítást rendező bizottság elnöke és Siposs Géza v. főjegyző, — mint a kiállítási bizottság titkára, hivatalos nyomtatványban, 249/93. sz. a. következő értesítést küldték szét mult, július hó 15.-i kelettel a kaposvári iparos segédekhez és tanoncokhoz:

1. A kiállításra bejelentett tárgyak beküldése határnapjául f. é. aug. hó 6. 7. és 8. napra tüzetelt ki, e napokon a kiállítók kiállítandó tárgyaikat a városházában elhelyezett polgári leányiskola helyiségébe szállítani tartoznak. A beadott tárgyról az átvevő bizottság rovónyit ad, s csak annak visszaszolgáltatása után fog a kiállítás bezárásával a tárgy kiadatni.

2. A kiállított tárgyra papír-szelet függesztendő s arra a kiállító s munkaadójának neve, valamint a tárgy eladási ára felirandó.

3. A kiállítás megnyitása f. é. aug. hó 13-án reggeli 9 órákor veszi kezdetét, azt azonban megelőző reggel 8 órai isteni tisztelet, mielőtt is felhívattak az iparos segédek és tanoncok, hogy az isteni tiszteleten testületi megjelenés végett ezen nap reggeli 1/2 8 órájkor a városházánál egybegyűljenek. Az isteni tisztelet végeztével a kiállítók mesterei és az érdeklődő közönséggel az ünnepélyes megnyitás céljából a városház nagytérmebe vonulnak.

4. A kiállítás 8 napon át nyitva lesz; f. é. aug. hó 20-án d. u. 2 órákor záratik be.

5. A kiállított tárgyak f. é. aug. hó 21-én és 22-én akiállítók által elszállítandók lesznek, mert az ezen idő alatt nem szállított tárgyak a kiállítás javára értékesíttetnek, illetve a befolyt árak jutalmazásra fordítottak.

6. A bíráló bizottság által odaitélt díjak és jutalmak a kiállítás bezárása alkalmával fognak kiosztatni.

7. A kiállításban résztvevőknek netán szükséges felvilágosítást Siposs Géza v. főjegyző kiállítási titkára a hivatalos órák alatt mindig készséggel ad.

Uti élmények.

III.

Gazdasági részletek.

A fél tizenegyre induló gyorsvonattal legszébb az utat megtenni vissza felé Szigetől; így Budapestig bele jövőnk ugyan lassankint az alkonyba, de a szebb tájakat még világossal futjuk be.

Szép, derült napunk volt, szelid barányfelhők játszadoztak a sötétkek mezőn; néha pajkos szellők csaptak közük, mint a nyájörző pumikuszik összébé terelve őket.

Csak most, a verőfény derűjénél mutatkozott a vidék teljes szépségében.

Lovagias kísérője maradt a hegyláncolat a szelid völgynek, melyen áthaladtunk, mind végig. Néhol előzékeny udvariassággal tért ki előle, hogy szabad tért engedjen neki, üzhesse szeszé yes játkait a kanyargó Tiszával, előtérbe állíthassa, mit létrehozni képes. Múshol maga lépett ki merészen, hogy fölénjét gyakorolja, hogy emléket feledésbe nemni ne engedje.

Husznál lépett elő egész fonságában, egy váromladékkal, mintegy koronával fején.

Váromladék? — mondá a völgy föltekintve — egy régi vár, elmúlt dicsőség maradványa? Mit ér az neked? Az tartja fenn a világot; amit én létrehozok. Nézd ezt a kalásztengert.

Igaz, igaz — felelte amaz — de nem kell felednek, hogy én adom hozzá a világnak a ki-egészítő részét: a világosságot, meleget, melyhez keblem mélyén rejtem köszön, kőolaj alakjában az anyagot; a házakat, vaspályákat én segítem építeni, mely azt befogadja és forgalomba hozni segíti, én szolgálatom a mlomkövet, melylyel a szentet megörömleni lehessen.

Igaza van — szólt a völgy szerényen — ne bizza el egyőnk se magát, mi csak egymás kiegészítői vagyunk.

Lásd, ez a várom, mely homlokomat koro-názza, szólt a hegy, lehetett éppen egy a dicsőségé, mint a kor bünei fészke. Elmúlt időről beszél, melyek soha többé nem térnek vissza; ma már csak az a hivatása, hogy a képet festőbbé tegye. Össze omlik, elmúlik a korral... a gyakorlati életben többé alkalmazása nincs. Ne idegenítsen el az tőlem.

Most már csupán egy hid választja el őket, melyen át kezét nyujva ismerik el: mindegyiknek meg van a maga hivatása, hegynek és völgynek egyaránt, s az emberiség csak úgy lehet boldog, ha ezek egymásméltányolva, egyesített erővel munkálkodva törnek a cél felé.

Ismét a völgy lett a tér, a hegység mély, udvarias meghajlással húzódt a háttérbe vissza. Ez a párbeszéd fölkellette figyelmemet és arra a hétvármegyére szóló utra vissza tekintve úgy találtam, hogy bár hegy, völgy igyekszik meg felelni hivatásának és teljesíti kötelességét — az emberiség egyeséi jóeskan elhanyagolják azt.

Messze terjedő lapályokat beültetnek kukoricával, elvetik árpával, de elfelejtik mely árkolással védeni a romlás ellen, holott évről, évre egyformán, a kapálás idejében beköszöntenek az

esőzések és fele oda vész fáradságnak, magnak. Így szenvednek a kaszálók is, és mikor a rothadt szénát össze gyűjtik, nagy megadással mondják: ez minden évben így szokott lenni.

A szegény árpakaszások segítség nélkül is, leborulva imádják a Teremtőt.

És az az irtoztató dudva mennyiség! Az a förtelmes, tuskés gazbózt, mely magasan hordja lilla-rózsaszinben ékeskedő virágkoronáját; melyet senki sem igyekszik irtani, holott egy tő képes egy év alatt 10.000-nél több palántát csak magról szaporítani! Most már ellepi lassankint egész Magyarország területét, a hova csak elláthat a szem megyéről, megyére, ez az uralkodó. Kiszorítja a nemesebb növénynt, ellopja a termőképességet.

Valóban, ideje volna ellene fensőbb beavatkozást kérni és hatósági rendelettel az irtó háborút ellene megindítani.

Legfőltűnőbb, mikor nagyobb uradalomhoz tartozó földeken is vizítani látja a szem, hol a munka erő mégis csak előteremthető volna. Lehet azt irtani kiszurkálás, kézzel gyomlálás és — kivált az árpaföldeken, mivel kimagaslík a növény fölött — a virágok lenyakalása által, kaszával, sarlóval.

Legtöbbet lehet neki véteni, ha mesterségesen létesített kaszálókra forgatjuk át időnkint az ellepet földet, mert ezzel elejét vesszük, hogy magról tovább szaporodjék. A vénebb tövek, mi-helyt fű korukban derékon elvágattak, maguktól vesznek ki. Eső, harmat, ha belé hatol, elrot-hasztja.

Ezen ékes virágszálat nálunk (rokonhang-zásu botanikus neve után) béceibab-nak vagy bécei-tüskének hívják. Aratás alatt, gabna eséplésnél sokat szenvednek tőle a munkások, érzékenyen sérti a bőrt és fokélyeket támaszt. Áldást hozó pelyhei röpöknek ilyenkor a légben és a szelek plántálják tovább-tovább.

Idáig a megszokott magány volt utitársam, zavartalan szöhettem tovább az irtóháboru bal-végzetes tervét. Szeretem a magányt, egy fogalom előttem a szabadságéval.

Szeretem mindkettőt; a szabadság az eszmény, mely a magányban munkálkodót lelkesíti, serkenti, hogy lelke függetlensége érzetében szárnya kapva, szabad madárként szállhasson tájról, tájra, tárgyról, tárgyra. Így össze szöve multat, jelent alakulnak meg előtte a jövő fény — vagy árnyképei.

Bátyut előlve, vége lett a függetlenségnek, szokatlan vendégeim érkeztek: két előkelőnek látszó ur, egy pap, két üzletember, egy loknira fősült, őlmagas, kaftányos előkelőség és egy termetes pór ember. Szegény alig akart közénk ülni, csak sok kínálgatás után bátorodott föl, mikor monduk neki, hiszen ő is csak úgy megfizette.

Kezdtünk ismerkedni.

Közben olkomorodott az ég, sejtettük, hogy nem soká visszük el szárazan. Elkezdttem sopánkodni, mi lesz a szegény elsatnyult kukoricákkal, szénával stb. ? Oh, az mind semmi — riadtak föl valamennyien, hanem a bor, a bor! azt tönkre tette a filokszerá.

De hiszen ez csak könnyebben pótolható; vagy nélkülözhető, mint embernek, állatnak az éleség — kockáztattam meg. Aki nem lehet el nélküle, megveszi.

Ajá! szóltak — nem úgy van az, eddig az meg volt a háznak mindenütt, s akinek nem volt meg, olesón jutott hozzá.

Ez esett nekik zokon. Üsse a kő a többi!

Lassankint eltűnedezték mellőlem, mint az árnyképek és én megint kedvemre nyitogathattam ki ajtót ablakot; mert a más tájakon átázott melegebb burkonyok és hét pipás ember, nem a legkellemezebb levegőtől töltötte meg a koesi szakaszt.

Igy akartam most nyugalomban a tiszta léget élvezni, de mielőtt leülhettem volna, egy hirtelen támadt szélroham fölön ragadt, így akart kitolni a másik oldalra.

Ugy, hát te kötődni akarsz velem? Akkor elzárom az utat előtted, s felhuztam az ablakot. Erre még mérgesebben zörgötte kérekedett be, majd sivitva fenyegetőzött: csak köss ki velem majd kifog a meleg rajtad.

Körülbelül úgy is lett. No egy foknyit engedek gondoltam — de aztán te is engedj ám egy kisé.

Megkapaszkodom a huzósíjban, aztán keresem alatta a szabályozót, hogy az első gomblyuknál megakasszam. Sajnos, nyomát csak fityegő bőrfoszlyán jelöli.

Vagy elzárni, vagy leereszteni — mordul rám a szél.

Bezártam; gondoltam, majd a folyosó ablakából kapok én elég levegőt, kinyitok minden közel esőt. Szomoruan kellett tapasztalnom, hogy ezek füleit is lelépték már kegyetlen kezek, nekem már nem volt mit megragadnom.

Mi tagadás, meg voltam akadva. Nohát le-

ereszttem a kel fogom voltak meg itt is meg sitemem vo kifizött za

De h kaszból h csak öt vá

Vigas most a kin és asszony vagy valan

Ez a r mának, me geket és o még a lán kelne egy mintha gu

Alig ugrott bo let meghag kuszáta, a hegyére is

Mig magukat a magának a nélkül is e károsabb l

Délut esők város

Ujhel Ott várt a leánykák z

— egyik n bucsuzott e szivükhez j házasságot veszélyezte

Csodá másnap n műkedvelő szemolve, növendék l

Egyik Végre gyen, ittho az egy nap

tárgyak elu találgatásá rádöz az é kasmérból

brünell féle látja magá szélü, két j jövő rejtély lyel egy m döggyá ten tam be.)

Szolgo ezental ne itt-ott lepe ugy látszik lyet ügyes

A hön hogy az eg én hagyttam Vajjon

Somog rozatút foly színi jelen társulat mé vezve; ugy zabol elől

drama és mind színre rabok köve

Csüt Ferenc z sedés melle

Pént játékat adtá mén vagy okból — is

Szomb Felhő Kl Hétfő

megválaszt adásban A mogyi még posvarott.

ház előtt. C mogynak k naszok mer

vendégek ki tották fenn felelősség a kezéből a

eresztem az ablakot de az áramlatot a függönyökkel fogom mérsékelni. Csak hogy ezek úgy nem voltak megfékezhetőek; a fülek — a fülek hiánya itt is meg volt, nem volt mivel a gombokhoz erősítettem volna. Lobogtak, mint a diadalra jutott szél kitűzött zászlói. Nos, hát kifogott rajtam.

De hát más felé sincs különben, a 18 szakaszból, hol ezen három hét alatt megfordultam, csak öt vált be ezen hiányok nélkül valóan.

Vigasztaltam magam a gondolatokkal, hogy most a kirándulások szakát éljük, ezek gazdjai és asszonyai is valószínűleg valahol kiránduláson vagy valamely földön van.

Ez a megjegyzés sehogyan sem tetszhetett volna, mert egyszerre össze terelte a sötét föllegeket és olyan esőt zúdított a kocsis tetőre, hogy még a lámpánál is esugrani kezdett, ennek is elkélt egy nagyobb ernyő. Csörgött, zörgött a tető mintha gubacsot keverték volna.

Alig állott meg a vonat, két kaftános ifju ugrott be hozzám. Hanem fájdalom, a fülük mellett meghagyott lokni tönkre ment; a szél szétkuszálta, az eső oda tapasztotta még az orruk hegyére is.

Míg törülgették, bontogatták, kiugaszták magukat azon gondolkoztam, mért csinál valaki magának aggságot, mikor a nélkül a két fiút karosabb lenne.

Délután fél négyre megérkeztem ismét az esők városába.

Ujhelyen aztán többrendbeli meglepetés ért. Ott várt a három művész hangversenye, a serdülő leánykák záró vizsgája, kiktől — mint beszéltek — egyik napon lelképástoruk kegyes intésekkel bucsuzott el, beleszövént azt is, hogy ne engedjék szívükhez jutni azon átkos tanokat, melyek a polg. házasságot hirdetik, nehogy lelki üdvösségüket veszélyeztessék.

Csodálatos össze találkozás a véletlenek, másnap meg híre járt, hogy egy jótékonyezélu műkedvelő előadásra a „Próba házasság” van kiszomolva, és hogy a főszerepekre, éppen ezen növendék leánykák közül lennének fölkerve.

Egyik úgy, mint a másik vizsán ható volt. Végre, hogy a kirándulás élvezete teljes legyen, itthon még egy meglepetés várt. Ugyanis az egy nappal előbb elindított bőröndből többféle tárgyak eltűntek, és most vasnaponként annak találgatásával ölm az időt, vajjon ki és hol parádáz az én gyöngyös esikével díszített, fekete kasmérból vágott kerek galléromban, ki viseli új brünell félezipőmet és fekete harisnyámat, ki mutatja magát — a meglepetésül szánt aranyozott szélű, két játék whist káryakkal és ki kutatja a jövő rejtélyeit az egy játék új vetőkártyából, melyel egy mindenből kizárt agg nő akarom boldoggá tenni? (Ez utóbbiakat B.-pesten vásároltam be.)

Szolgáljon ez intésül az utazóknak, hogy ezentul nem lesz fölösleges a föludot bőröndöket itt-ott lepecsételt keresztköttessel is biztosítani; úgy látszik, ma már olyan zár nem létezik, melyet ügyes kezek föl nem nyithatnának.

A bőröndön nem volt más észlelhető, mint hogy az egyik szij nem úgy volt befűzve, amint én hagytam.

Vajjon ki bibelődött vele?

Sz. H.

SZINHÁZ.

Somogyi Károly színtársulata előadásai sorozatát folyó hó 3-án kezdte meg. Az előleges színi jelentésből azt következtethetjük, hogy a társulat még a múlt évinél is erősebben van szervezve; ugyanerre enged következtetni a műsorozatból előre kijelelt több tartalmasabb színmű, dráma és szalonvígjáték, melyek az évad alatt mind színre fognak kerülni. A maig előadott darabok következők:

Csütörtök 3-án megnyitó „II. Rákóczy Ferenc fogsága”, kevés közönség és lelkesedés mellett.

Péntek 4-én „Doktor Kalas” vígjátékot adták, mely már doktor bácsi kocsisa címén vagy 3-szor adatott, a közönség — tán ez okból — ismét csak kevés számban volt jelen.

Szombat 5-én Hoffman meséi; vasárnap Felhő Klári közepes publikum előtt.

Hétfőn 7-én Maár Gyula Somogyvármegye megválasztott alispánjának tiszteletére díszelőadásban „A dolovai nábob leánya”. Somogyi még tán ennyi bevétellel nem játszott Kaposváron. „felemelt helyrak” és majdnem telt ház előtt. Csak ez a bevétel ne legyen majd Somogyinak kárára mert mint halljuk többfelől panaszkok merültek fel, hogy régi és rendszeres színházi vendégek kihagyták illetve jegyeiket nem tartották feñ. Ez ugyan nem Somogyi hibája, a felelősség csak annyiban terheli, hogy ki adta a kezéből a rendezést; mit tennie nem kellett volna.

Ha ezt nem teszi, nem fordulnak elő ilyen össze-
ütközések minnek csak ő ihatja meg a levét.

Részletes birálatot a tagokról s a társulatról általában jövőre tartjuk fen, annyival is inkább mert az előleges színi jelentés szerinti névsorból még több jó erő Kaposvárra meg sem érkezett s az eddigi előadásokból a társulatnak csak egy részét ismertük meg.

Tudomány, irodalom, művészet.

Baross Károly „Hazánk” című nagy napilapot s ugyanily czégu irodalmi és nyomdai részvénytársaságot szervez. A „Hazánk” programjából következőket olvassuk s jegyezzük ki: „organumot teremtünk, mely a földirtoknak, a vidéki gazda és kisiparos népességnek s a magyar intelligens középosztálynak, a szakkörök, a műszaki kar és az erdészetnek képviselje elhanyagolt érdekeit.

Politikai meggyőződésünk az 1867-iki alapokhoz köt.

Sürgöttük a közigazgatás helyes reformját. Kívánunk magyar nemzeti politikát, nemcsak közjogi tekintetben, de olyat, mely a politikai szabadság mellett a nemzet millióinak anyagi függetlenségét is biztosítja.

Követeljük az összes állampolgárok aránylagos és igazságos megadóztatását s ebből kifolyólag olyan adóreformokat, melyek a nagy mozgókét is kényszerítik arányosan hozzájárulni az állam terheihöz, az adónyilvántartás, behajtás egyszerűvé és méltányossá tételét.

Komolyan kívánunk foglalkozni azzal, hogy a progressív adó behozatala mily mértékben befolyásolná állami pénzügyeinket, gazdasági és társadalmi fejlődésünket.

Sürgöttük a takaréktűgy, ezzel kapcsolatosan a mezőgazdasági- és ipari hitel szervezését.

Kívánjuk a biztosítástűgy reformját, ide értve az élet-, tűz-, jég és az állambiztosítást.

A szervezést a kölcsönösség elvéñ társadalmilag óhajtuk.

Kívánunk oly kereskedelmi, ipar- és közlekedési politikát, amely első sorban a hazai termelést és fogyasztást védelmezi és emeli.

Mellőzni kívánjuk a felesleges közvetítést.

Óhajtunk oly törvényhozásilag életrehívott és megerősített társadalmi szervezeteket, melyek a fogyasztót a termelővel közvetlen összeköttetésbe hozzák.

Követeljük a börzének az általános gazdasági érdekeknek megfelelő ellenőrzését, újjászervezését és megadóztatását.

Kívánjuk a kis ipar nagyobb mérvű támogatását az ipartörvénynek ily értelmű módosítását. A lap ezenkívül számos fontos kérdést vesz fel programjába: — de már ennyi is érdemel pártfogást.

Közegészség.

Köler elleni óvintézkedések.

Az ország egyes vidékein mutatkozó köleragyanus meg betegedések folytán több törvényhatóság részéről a személy- és áruforgalom tekintetében életbeléptetett szigorú korlátozások arra indítottak a belügyminisztert, hogy a hatóságok a túlzásoktól személyes és vagyoni felelősség terhe mellett való óvakodásra erélyes hangú körrendeletben hívja fel.

Az e tárgyban 60.992/93. sz. a. az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrendelet következőleg hangzik:

Az ország némely vidékén fellépett heveny, gyomor- és bélhurut, valamint gyanus jellegű kölerin megbetegedések esetéi, több törvényhatóság részéről oly szigorú személy- és áruforgalmi korlátozások elrendeléséhez vétettek alapul, melyek a kereskedelem és közlekedés indokolatlan fennakasztására és egyéb elkerülhető bonyodalmak okozására a kalmassak. Mivel pedig az meg nem engedhető, hogy a tudomány mai állásának alapján a kormánynak a tényleges viszonyokhoz mérten jól megfontolva kiadott világos utasításai és rendszabályai a törvényhatóságok által indokolatlanul és a sikerre való kilátás nélkül szigoritassanak, a közegészségűgy, szabad forgalom és kereskedelem jól felfogott érdekét szem előtt tartva, ezennel elrendelem, hogy a hatóságok a védekezés iránt kiadott kormányrendeletek szigorú betartását köteleességüknek ismérveñ, egyszersmind azoknak túllépésétől személyes és vagyoni felelősség terhe mellett óvakodjanak. Ezen czéleből értesitem a törvényhatóságot, hogy ott, hol köleragyanus esetek előfordulnának s a hatóság ezen óvintézkedéseket a baj tovatérjedésének megakadályozására köteleességszerűleg megteendí, a forgalmi korlátozások csupán arra szorítkozhatnak, hogy azon helységekből, melyekben köleragyanus

eset előfordult, a kifelé indulókat esendőrök által megvizsgáltassa, hogy podgyászukban, illetve banyukban szennyes fehérműt vagy eladásra szánt élelmi szereket magukkal további rendelkezéseig ki ne vigyenek. Ennélfogva ezen községekben azonnal a gyanus eset felmerülte után megfelelő számú esendőrűgy kirendelendő s utasítandó, hogy a fent jelzett szolgálatot a legnagyobb szigorral teljesítse s a tiltott tárgyak kivételét megakadályozza. Az áruforgalom korlátozásánál a f. évi 48.571. sz. rendeletben lefektetett elvek irányadó. Egyéb korlátozása a személy- és áruforgalomnak, valamint árumegsemmisítések elrendelése mint czélra nem vezető, tilos. Az egészséges emberek szabad forgalmának korlátozása legfeljebb annyiban engedhető meg, hogy oly házaktól, hol a község első gyanus megbetegülései fordulnak elő, a falu többi lakosai örrel elzárassanak; továbbá, hogy az ilyen házból a beteg ápolására nem szükséges családtagok kiürittessenek, a mi tekintettel a nyári időszakra csaknem mindenütt kivihető és fogantositandó. Midőn erről a törvényhatóságot szoros alkalmazkodás végett értesitem egyszersmind elvárom, hogy egy a hatóság, mint annak minden egyes közege általában a köler elleni védekezés folytán kiadott és kiadandó rendeleteimet és azok határozmányais pontosan és legjobb tudása szerint betartván azoknak túllépésétől óvakodni fog: kijelentvén már ez alkalommal, hogy azon községeket kik rendeleteimet akár lanyhan teljesítik, akár önjogulag túllépi, felelősségre fogom vonni. Budapestén, 1893 július 19 Hieronymi s. k.

A ki még emlékezik a tavalyi kölerajvány alkalmával a személy-, de különösen az áruforgalom korlátozása, jóformán megakasztása tekintetében tanusított, neha a neveltségesség menő (lapunk f. évi 3 számában is illusztrált) azon eljárásra, mely egyfelől kiszámíthatatlan közegezési kárt okozott, másfelől éppen egyoldalúságánál fogva az összes többi, csak a maga egészeben eredményes védelmi intézkedések elhanyagolását eredményezte, nagyon is indokoltnak fog tartani minden oly kormányrendeletet, mely a túlzások ismétlődését megakadályozni, az általános védekezést helyes irányba terelni hivatott.

Nem a személy- és áruforgalom beszűntetésében, nem az emberektől és tárgyaktól remegve elzárkózásban, hanem a józan higienikus életmód követésében, a köztisztaság fokozott gondozásában, a közegészségűgyi viszonyok javítására irányuló következetes törekvésben kell a hatóságok s egyesek védekezési eljárásának nyilvánulnia.

A forgalmi tilalmak megállapítását a törvényhatóságok nyugodtan biztatják a kormányra. Ezek fokozása helyett arra kell törekedniök, hogy a lakosságot a józan védekezés módjára kitanítsák s ez irányban tett rendelkezéseik fogantositását éberén ellenőrizzék. E tekintetben alkalmas mintául szolgálhat a fő- és székvárosi tanács által legközelebb kibocsátott, a köleragyanus időkben kétszeresen figyelembe veendő éltrendi szabályokat összefoglaló hirdetmény, melyet nem tartunk feleslegesnek az alantikban közölni:

1. Szigorú mérsékletesség követendő ételben, italban, munkában és élvezetben. Kerülendő a gyakori és sok étkezés, részegeskedés, tesu és szellemi munkában való megerősítés, éjszakázás és nemi kiesapongás.

2. Az étkezést illetőleg maradjon mindenki szokott tápszeri mellett, ha tudniik azok eléggé táplálók s könnyen emészthetők. A vacsorát — mely igen bőséges ne legyen — lefekvés előtt néhány órával kell elkölteni.

Legfontosabb s minden egyes alkalommal szigorúan szem előtt tartandó szabály az, hogy a kezek étkezés előtt szappannal, esetleg kefével gondosan lemosassanak.

A hasmenésre hajlandók igyekezzenek makkkávét, csokoládét — ha borivók, jó minőségű vörös bort — inni és kerüljék mindazon étkeket melyek náluk hasmenést szoktak előidézni.

Mint hasmenést, sőt esetleg komolyabb megbetegedést keltő tápszer a nyers, forralatlan tej élvezete egyáltalán kerülendő.

A gyümölcsök csak meghámozva élvezhetők; az apró vagy nem hámozható gyümölcsfajták melőlzendők, vagy legalább is az élvezet előtt szűrt, tiszta vízben gondosan lemosandók.

Az utcazónok árultatni szokott hűsítő-italok főleg (az ugynevezett citronátok) az azok nyitott vagy csak rosszul záró fedővel takart edényben tartatnak, de még inkább a felszeletelt gyümölcsök (dinnye) és különösen a savanyított ugorka lé élvezete feltétlenül kerülendő.

Italul legezészerűbb szűrt vízvezetéki vizet, avagy jóminőségű bort, valamint friss ásványvizet használni. A rozsz bor vagy tökéletlenül forralt sör ártalmas.

Igen káros s azért mellőzendő az olyan víz, a mely szemét, hulladék, ganéjlé és árnyékszek közelében levő kutakból származik. Sőt a víz hűtésére használt jég is ártalmas, ha tisztátalan helyről gyűjtetett.

A tisztátlan avagy gyanus, nemkülönben a szüretlen vízvezetési víz, mint élvezetre almatlan és veszélyes, feltétlenül mellőzendő, sőt alapelve gyanánt követendő azon utasítás, hogy a természetesen szűrt vizen kívül minden egyéb víz csak felforralás után, lehűtve élveztessék, illetőleg használtassék mint ivóvíz.

3. Czélszerű naponta mérsékelt testmozgást tenni a szabadban.

4. A ruházat védje a testet az idő viszonyosságai ellen. Kik könnyen meghűlnek s hasmenésre hajlandók, viseljenek hasukon és lábaikon melegeget tartó kelmet (flanell).

5. A lakhely száraz, világos, tágas és jól szellőztethető legyen: nedves homályos és dohos levegőjű szobákban való lakás, kivált ha még azokban sokan vannak együtt, felette ártalmas és ezért a lakosság saját érdekében törekedjék a hatóság ez iránybeli törekvéseit előmozdítani.

6. A tisztaság úgy a tostre, mint a ruházatra ágyneműre és lakásra nézve szigorúan fentartandó azért gyakran kell mosakodni, időnkint óvatosan fürdeni, a ruhát és ágyneműt gyakran szellőztetni és tisztával felváltani a lakásban a lakás körül szennyet nem szabad megtűrni.

Ártalmas a tartózkodás oly heyeleken, melyeknek levegője rothadó állati és növényi hulladékok büze által van megfertőztetve; legveszélyesebbek a többi közt a vermek, a ganéjdombok árnyékszékék, éjjeli edények, ha azokban megtegedettek ürülete (széke vagy hányadékai), öntettek stb.

7. Az egészség fentartásának feltételeihez tartozik még: kedély-nyugalom, bátorság, jókedv; ellenben ártalmas a nagy félelem, aggodalom és bizalmatlanság.

8. Óvakodni kell a betegek ürületeivel, szentes ruháival tulságosan érintkezni; azért a betegek ápolása közben a tisztaságra a legnagyobb mérvben ügyelni kell, azoknak ürületeit, valamint az általuk beszennyezett tárgyakat azonnal el kell távolítani — a kevésbé értékesek olégeteendők; az értékesebbek pedig ötszázalékos karbololdatban több órán át áztatandók s a butorneműek kellőképen ugyanezzel lemosandók.

9. Jelentéktelennek látszó hasmenés esetében is azonnal orvosi tanács veendő igénybe, az ugynevezett prezervatívumoknak orvosi vélemény nélkül való alkalmazása helyett.

Szerkesztői üzenetek.

— K. V. Fonyód. Mire e lap kezdehez jut, már elmulik ám a kedvesség jelezte idő. Várni nagyon nehezünkre osik: szeretjük a szép prózát! — Betű „három ó”-t gyakran küld neked; — megkapod? Irj a házról, kertről is, milyen a vidék? Esetleg felhasználjuk azt is.

— T. M. E. Büssü A szám nem tévedt el, mint hireiből látni méltóztatik. De az a levél elment tehát ez eltevédhetett, költemények sem rekednek a főbkn. Kérjük a másik ígért bevéltását.

— M. J. Ujpest. Végre! Már azt hittük elhagyott benünket, vagy valami baj esett. Örülünk, hogy csalódtunk.

— Mix Lajos. Siófok Legközelebb hozzuk, sok panaszi hallunk minden oldalról ezen derék invazio zseleléséről méltatni fogjuk.

— o. o. — Helyben. A cikket nem adhatjuk úgy ahogy irva van és most épen nem. Mi sem értjük és semmiképen sem helyesüljük a történeteket; de nem tartjuk a dolgot oly tulságos komolynak és következményeitől sem aggódunk. Azt hisszük a tulhajtás czélzatosan művetetik bizonyos szövetség részéről, mely szeretné a bírtét felzavarni; ez azonban aligha sikerül.

— Többen. Az asztaltársaság megalakítására vonatkozó mindennemű módozatokat is kellett volna beküldeniük. Ha ez megtörténik a felhívásnak szivesen nyitunk tért lapunkban; mert az ilyen fajta czélzatu ügyet mindig pártoltuk s pártolni fogunk.

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, miszerint **ujjonnan felszerelt és jól berendezett**

mészárszékemet

a „Bárány” vendéglő melletti hercegi épületben vasárnap, f. é. augusztus hó 13-án

megnyitom.

A legkiválóbb marha-, borju- és egyéb hust kitünő minőségben, **teljes mértékben és olcsó árban**, a városi érdekelttséggel történt megállapodás szerint fogom elárusítani és minden igényt kielégíteni fő törekvésem lesz.

A n. é. közönség tömeges pártolását kérve tisztelettel vagyok

Kaposvár, 1893. aug. 10.

Schnell János
mészáros.

PÁFFY JÁNOS

kocsi raktára Kaposvárott, fő-utca 68. sz. a kórház átellenében.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáramban mindennemű e vidékre alkalmas, könnyű, diszesen és izlésesen kiállított, födeles vagy nyitott paeton, hajtó-, vadász-, valamint ruganyos

K O C S I K

jótállás mellett, igen mérsékelt áron kaphatók; esetleg már használt kocsik átvételnek. Javítások és megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. Kivánatra képes árjegyzéket ingyen küldök.

Tisztelettel

Pálffy János

HIRDETÉSEK

a legolesőbb áron vétetnek fel e lap kiadóhivatalában